

Spotvogel

Bennet en Van Olivier

Laatst stuitte ik bij toeval op het deel "Aves" van de *Naamlijst van Nederlandsche dieren*, in 1822 gepubliceerd in de *Natuurkundige Verhandelingen van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, te Haarlem* door de hooggeleerde heren Jan Aarnout Bennet en Gerrit van Olivier. Ik was voor dit studeerkamerwerk gewaarschuwd door Gerrit Anton Brouwer, die in zijn proefschrift Herman Schlegel citeert, die al in 1852 zijn pen in vitriool doopte en schreef: "de naamlijst is zoo geheel zonder kennis van zaken zamengesteld, dat zij alleen geschikt is, dwaalbegrippen te verspreiden, en het beter ware, dat dit boek in het geheel niet in handen der liefhebbers kwam".

Welnu, de lijst kwam toch in handen ener liefhebber, en het moet worden toegegeven: meer onzin over Nederlandse vogels is daarvoor en daarna nooit meer in één boek samengebracht. Zoveel fouten te maken in een beschrijving van 241 soorten vogels moet haast een topprestatie genoemd worden. Zo begint de lijst van *Nederlandse* vogels zonder blikken of blozen met *Falco leucocephalus*, de Amerikaanse Zeearend!, en is het ook bij vluchtige lezing al gauw duidelijk dat de beide heren absoluut geen idee hebben van het verschil tussen de diverse soorten leeuweriken en piepers. En dit om maar iets te noemen.

Aan de andere kant is het wel zo dat de lijst juist vanwege al zijn gebreken, en ook door het koddige vroeg negentiende-eeuwse taalgebruik, garant staat voor enkele uurtjes uitbundig leesplezier. Zo vermeldt de rubriek *Eigenschappen* onder 'Scholaakster': "Zwemt zelden, loopt meestal langs het strand, bij de ebbe is hij zeer vrolijk en maakt alsdan een niet onaangenaam geluid". Zo vrolijk als een Scholekster bij de ebbe, dat vind ik nog eens een geslaagde omschrijving. Onder 'Middelbare Bontspecht' merken de schrijvers op dat "men wil dat zij goed om te eten zijn". Dus als u weer eens een Middelste Bonte Specht hebt geschoten dan weet u wat u er mee doen kunt. Maar het hoogtepunt van het boek staat onder 'Koekoek' in de rubriek *Voortteling*. "In de paartijd zijn de beide geslachten zeer hitsig en geil" stellen de schrijvers onomwonden, waarna ze verder gaan te verklaren dat de Koekoek zijn eieren echt op de grond legt.

Zo vrolijk als een Scholekster. Zo lekker als een Middelste Bonte Specht. Zo geil als een Koekoek. Ik hou ze erin.